

Pirmadienis. Pirmoji Gavėnios savaitė

Velnias egzistuoja ir veikia žmonėse ir visuomenėje. Jo veikimas paslaptingas, bet realus ir veiksmingas. Kas yra demonas. Jo galia – ribota. Dieviškos pagalbos būtinumas jam įveikti. Jėzus Kristus – demono nugalėtojas. Pasikliovimas Juo. Naudotinos priemonės. Šventintas vanduo.

2025-03-09

I. Velnias vėl Jį paima į labai aukštą kalną... Tada Jėzus atsako: Eik šalin,

šėtone..., skaitome vakar dienos
Mišių Evangelijoje¹.

Velnias egzistuoja. Šventajame Rašte
apie jį kalbama nuo pirmos iki
paskutinės apreikštos knygos, nuo
Pradžios knygos iki *Apreiškimo Jonui*.
Palyginime apie rauges Viešpats
teigia, kad blogą sėklą, kurios
uždavinys – nustelbti kviečius, pasėjo
*priešas*². Palyginime apie sėjėją
*ateina piktasis ir išplėšia, kas buvo
pasėta*³.

Kai kurie į paviršutinišką optimizmą
linkę žmonės mano, kad blogis tėra
atsitiktinis netobulumas pasaulyje,
kuris nuolat evoliucionuoja link
geresnių dienų. Vis dėlto žmonijos
istorija paveikta velnio. Ir mūsų
dienomis esama stipraus
piktybiškumo bruožų, kurių
neįmanoma paaiškinti vien žmonių
veikimu. Demonas labai įvairiomis
formomis tvirkina Žmoniją. Be abejo,
„visa žmonijos istorija persmelkta

žūt būtinės kovos su tamsos galybėmis, prasidėjusios pasaulio pradžioje ir truksiančios, kaip sako Viešpats, iki paskutinės dienos“⁴. Tokiu būdu, kad demonas išprovokuoja gausių dvasinės prigimties, o netiesiogiai net ir fizinių nuostolių atskiruose žmonėse ir visuomenėje”⁵.

Demono veikimas paslaptingas, tikras ir veiksmingas. Nuo pirmųjų amžių krikščionys suvokė šią velnišką veiklą. Šventasis Petras pirmuosius krikščionis perspėjo: *Būkite blaivūs, budėkite! Jūsų priešas velnias kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti. Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu*⁶.

Su Jėzumi Kristumi velnio viešpatija liko sumažėjusi, nes Jis „išvadavo mus iš piktosios dvasios valdžios“⁷. Dėl atperkamojo Kristaus darbo demonas gali padarytu tikros žalos

tik tiems, kas laisvai jam tai leidžia, pritardami blogiui ir nutoldami nuo Dievo.

Viešpats daugelyje Evangelijos vietų atsiskleidžia kaip demono nugalėtojas, daug ką išvaduodamas iš velnio apsėdimo. Į Jėzų sudėtos mūsų viltys, ir Jis neleidžia, kad būtume mėginami virš savo jėgų⁸. Velnias bandys „suvedžioti ir perkalbėti žmogaus dvasią pažeisti Dievo nurodymus, pamažu užtamsindamas širdis tų, kurie stengias jam tarnauti, su tikslu priversti pamiršti tikrąjį Dievą, tarnaudami jam taip, tarsi jis būtų tikrasis Dievas“⁹. Ir taip visada. Tūkstančiu skirtingų būdų. Bet Viešpats mums davęs priemones įveikti visiems gundymams: niekas nenusideda iš reikalo. Per šią Gavėnią rimtai įsigilinkime, ką tai reiškia.

Be to tam, kad išvaduotų mus iš velnio įtakos, Dievas paskyrė angelą, kuris mums padeda ir mus gina. „Šaukis Angelo Sargo išbandymo valandą, ir jis tave apgins nuo velnio bei atneš šventų įkvėpimų“¹⁰.

II. Demonas – asmeniška, reali ir konkreti būtybė, dvasinės ir neregimos prigimties, kuris dėl savo nuodėmės atsiskyrė nuo Dievui visam laikui, „nes velnią ir kitus demonus Dievas sukūrė iš prigimties gerus; bet jie patys savaime pasidarė blogi“¹¹. Jis yra *melo tėvas*¹², nuodėmės, nesantaikos, nemalonės, neapykantos, absurdo ir viso žemėje esančio blogio tėvas¹³. Tai gudrus ir pavydus žaltys, nešantis pasauliui mirtį¹⁴, priešas, sėjantis žmogaus širdyje blogį¹⁵, ir vienintelis, kurio turime bijoti, jei nesame arti Dievo. Vienintelis jo tikslas pasaulyje, kurio

jis neatsisako, yra mūsų pražūtis. Ir kiekvieną dieną mėgins įvykdyti šį tikslą visomis jam prieinamomis priemonėmis. „Viskas prasidėjo nuo to, kad jis atmetė Dievą ir jo karalystę, uzurpuodamas jo suverenias teises ir stengdamasis sujaukti išgelbėjimo ekonomiją ir pačią visos kūrinijos tvarką. Šį veikimą atspindi gundytojo žodžiai mūsų pirmiesiems tėvams: *Būsite kaip dievai*. Taip piktoji dvasia bando įdiegti žmogui varžymosi, nepaklusimo Dievui ir priešinimosi jam nuostatą, kuri tapo visos jo būties paskata“¹⁶.

Demonas – pirmasis blogio ir nesutarimų bei nesantaikos, kylančios šeimose ir visuomenėje, kurstytojas. „Pavyzdžiui, tarkime, – sako kardinolas Newmanas, – kad pilno žmonių miesto gatvės vidudienį staiga paskęstų tamsoje; ir be mano pasakojimo galite įsivaizduoti, koks kiltų triukšmas ir

sąmyšis. Pėstieji, vežimai, kariatos, arkliai susimaišytų tarpusavyje. Tokia yra pasaulio būklė. Piktoji dvasia, veikianti netikėjimo vaikus, šio pasaulio dievas, kaip sako šventasis Paulius, apakino akis tiems, kurie netiki, ir todėl jie priversti rietis ir ginčytis, nes yra pametę kelią; ir jie barasi vieni su kitais, vienas sako tai, o kitas šitai, nes jie nemato“¹⁷.

Savo gundymams demonas naudoja apgaulę, nes gali pateikti vien netikras gėrybes ir fiktyvią laimę, kuri visada virsta vienatve ir kartėliu. Už Dievo nėra ir negali būti nei tikro gėrio, nei laimės. Už Dievo tėra tik tamsa, tuštuma ir didžiulis liūdesys. Bet demono galia ribota, taip pat ir jis yra Dievo valdomas, kuris yra vienintelis visatos Viešpats.

Demonas – kaip ir angelas – negali įsiskverbti į mūsų vidų, jei mes nenorime. „Netyrosios dvasios negali

pažinti mūsų minčių prigimties. Joms tebuota jas numanyti per juntamus ženklus, arba tyrinėjant mūsų nuostatas, žodžius ar dalykus, į kuriuos spėja mus turint polinkį. Kita vertus, tai, ko neparodome išoriškai ir kas lieka mūsų sielos slaptoje, joms visiškai nepasiekiamo. Įskaitant jų mums įteigtas mintis, tai, kaip jas priimame, kokią mums sukelia reakciją, visa tai jos pažįsta ne iš pačios sielos esmės (...), bet, šiaip ar taip, iš išorinių judesių ir pasireiškimų“¹⁸.

Demonas negali prievartauti mūsų laisvės, kad palenktų mus į blogį. „Tikras faktas yra tai, kad demonas negali suvedžioti nieko, kas savanoriškai sava valia nesutinka“¹⁹.

Šventasis Arso klebonas sako, kad „demonas – tai didelis grandine pririštas šuo, kuris vambrija, kelia daug triukšmo, bet įkanda tik tiems, kurie per daug prisiartina“²⁰.

Reziumuojant, „jokia žmogiška galia neprilygsta jo galiai, jį gali įveikti tik dieviška galia, ir tik dieviška šviesa gali demaskuoti jo žabangus. Siela neįstengs įveikti demono galybės be maldos, o jo apgaulių nesupras be apsimarinimo ir be nusižeminimo“²¹.

III. Jėzaus gyvenimą gerai apibendrina šie žodžiai iš *Apaštalų darbų*: *Jis vaikščiojo, darydamas gera ir gydymas visus velnio pavergtuosius*²². O šventasis Jonas, kalbėdamas apie Įsikūnijimo tikslą, aiškina: *Todėl ir pasirodė Žmogaus Sūnus, kad velnio darbus sugriautų*²³.

Kristus – tikrasis demono nugalėtojas: *Dabar šio pasaulio kunigaikštis bus išmestas laukan*²⁴, sako Jėzus per Paskutinę Vakarienę, vos kelios valandos prieš savo Kančią. Dievas „nutarė nauju ir

galutiniu būdu įeiti į žmonijos istoriją, siųsdamas mūsų kūnan įsikūnijusį savo Sūnų, kad per jį išvaduočiau žmones iš tamsybių bei šėtono galios“²⁵.

Tačiau demonas tebeišlaiko tam tikrą galią pasauliui, tiek, kiek žmonės atmeta atpirkimo vaisius. Turi valdžią tiems, kurie vienaip ar kitaip savanoriškai jam atsiduoda, labiau mėgdami tamsybių negu malonės karalystę²⁶. Todėl neturime stebėtis dažnai matydami, kad čia triumfuoja blogis, o teisingumas pažeidžiamas.

Mums turi teikti didelį pasitikėjimą žinojimas, kad Viešpats mums paliko daug priemonių nugalėti ir gyventi pasaulyje su gero krikščionio ramybe ir džiaugsmu. Tarp šių priemonių yra šios: malda, apsimarinimas, dažnas Šventosios Eucharistijos priėmimas ir Išpažintis bei Mergelės meilė. Su Dievo Motina visada esame saugūs. Taip pat veiksmingai nuo velnio

įtakos saugo šventintas vanduo. Klausi manęs, kodėl visuomet ir taip atkakliai patariu kasdien vartoti šventintą vandenį? Galėčiau tau paminėti daug priežasčių. Tikriausiai tau pakaks ir vienos tos, kurią nurodo Avilos šventoji: ‘Nuo jokio dalyko taip nebėga velniai, kad daugiau nebegrižtų, kaip nuo šventinto vandens’²⁷.

Jonas Paulius II ragina melstis labiau įsisąmoninant tai, ką sakome paskutiniu Tėve mūsų prašymu: „neleisk mūsų gundyti, gelbėk mus nuo pikto, Piktojo. Padaryk, Viešpatie, kad nepasiduotume neištikimybei, kuriai mus gundo tas, kuris buvo neištikimas nuo pat pradžios“²⁸. Mūsų pastangos šiomis Gavėnios dienomis pagerinti ištikimybę tam, ko, kaip žinome, iš mūsų prašo Dievas, yra geriausias įrodymas, jog demono *Non serviam* norime priešpastatyti savo

asmenišką *Serviam: Tau tarnausiu, Viešpatie.*

1 Plg. Mt 4, 8–11.

2 Mt 13, 25.

3 Mt 13, 19.

4 Vatikano II Susirinkimas, konst. *Gaudium et spes*, 37.

5 Šv. Jonas Paulius II, Bendroji audiencija, 1986 m. rugpjūčio 20 d.

6 1 Pt 5, 8.

7 Vatikano II Susirinkimas, konst. *Sacrosanctum Concilium*, 6.

8 Plg. 1 Kor 10, 13.

9 Šv. Ireniejus, *Traktatas prieš erezijas*, 5.

10 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 567.

11 Laterano IV Susirinkimas, 1215
DZ. 800(428).

12 Jn 8, 44.

13 Plg. Žyd 2, 14.

14 Plg. Išm 2, 24.

15 Plg. Mt 13, 28–39.

16 Šv. Jonas Paulius II, Bendroji
audiencija, 1986 m. rugpjūčio 13 d.

17 Šv. J. H. Newman, Pamokslas II
Gavėnios sekmadieniui.

18 Kasijonas, Pokalbiai, 7.

19 Ten pat.

20 Šv. Arso klebonas, Pamokslas apie
pagundas.

21 Šv. Kryžiaus Jonas, Cántico
espiritual, 3, 9.

22 Apd 10, 39.

23 1 Jn 3, 8.

24 Jn 12, 31.

25 Vatikano II Susirinkimas, dekr. *Ad gentes*, 3.

26 Plg. šv. Jonas Paulius II, op. cit.

27 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 572.

28 Šv. Jonas Paulius II, op. cit.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lt-lt/article/pirmadienis-pirmoji-
gavenios-savaite/](https://opusdei.org/lt-lt/article/pirmadienis-pirmojigavenios-savaite/) (2025-04-01)